

ОГРАНАК СТРАНОГ ПРАВНОГ ЛИЦА КАО СТРАНКА У ПОСТУПКУ

Огранку страног правног лица, као организационом делу, преко кога страно правно лице послује, може се признати својство странке у парничном поступку.

Из образложења:

„Према стању у списима предмета тужилац је поднео тужбу против туженог I.C. S.P.A – ОГРАНАК, Б, ради поништаја решења туженог од 18.12.2019. године. Овим решењем је тужиоцу отказан уговор о раду, због престанка потребе за обављањем одређеног посла услед технолошких, економских и организационих промена.

Нижестепени судови су утврдили да је тужилац као туженог означио огранак страног правног лица, који нема својство правног лица и самим тим нема ни страначку способност, па су применом одредаба члана 74. став 1, чл. 79. и 80. став 5. Закона о парничном поступку, као и одредаба чл. 2, 3. и 567. Закона о привредним друштвима, одбацили тужбу тужиоца.

Врховни касациони суд налази да је побијано решење донето погрешном применом одредаба Закона о парничном поступку и Закона о привредним друштвима, како се то основано и у ревизији тужиоца наводи.

У поступку је тужени I.C. S.P.A – ОГРАНАК, Б. страно правно лице може трајно да обавља делатност на територији Републике Србије преко огранка који се оснива и региструје. Према одредби члана 567. ст. 1. и 2. Закона о привредним друштвима, огранак привредног друштва је издвојени организациони део привредног друштва на територији Републике Србије преко кога друштво обавља делатност у складу са законом. Огранак нема својство правног лица а у правном промету иступа у име и за рачун привредног друштва. Према одредби члана 569. овог закона, огранак домаћег и страног правног лица се региструје у складу са законом о регистрацији. Регистрација и пословање огранка страног правног лица, поред Закона о привредним друштвима и Закона о поступку регистрације у агенцији за приведне регистре уређени су и другим законима којим је регулисано његово пословање. То су Закони о спољнотрговинском пословању, Закон о девизном пословању, Закон о рачуноводству и пореским законима, из чијих одредби произлази страначка способност огранка иностраног правног лица. Тако је одредбом члана 3. став 1. Закона о спољнотрговинском промету прописано да је домаће лице у смислу овог закона правно лице, огранак домаћег и страног правног лица и предузетници који имају седиште, односно који су регистровани у Републици Србији, као и физичко лице које има пребивалиште у Републици Србији, осим физичког лица које има пребивалиште, односно боравиште ван Републике Србије дуже од годину дана. Закон о девизном пословању прописује у члану 2 да је резидент огранак страног правног лица уписан у регистар код надлежног органа у Републици Србији, затим прописује да у складу са чланом 18 може узимати кредите и зајмове из иностранства само од нерезидената, да послује преко резидентног рачуна и др. Према члану 59. овог закона, Народна банка Србије прописује којом новчаном казном ће се казнити резиденти и за који прекршај, тако да да огранак страног правног лица може бити странка у разним поступцима, прекршајном, управном и пословима платног промета.

Према Закону о рачуноводству, огранци страних правних лица воде пословне књиге и састављају финансијске извештаје на исти начин као и домаћа правна лица. У

погледу пореских прописа, огранак страног правног лица примењује прописе који се односе на домаћа правна лица и порески је обвезник.

На основу изложеног, Врховни касациони суд сагледавајући све наведене прописе и статус огранка страног правног лица, налази да се туженом може да призна својство странке у смислу члана 74. став 4. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ...са изменама) којим је прописано да изузетно парнични суд може решењем које има правно дејство у одређеној парници да призна својство странке и оним облицима удруживања и организовања који немају страначку способност у смислу ст. 1. и 2. овог члана ако утврди да с обзиром да предмет спора испуњава битне услове за стицање страначке способности, а нарочито ако располажу имовином на којој се може спровести извршење.

Поред наведеног, треба имати у виду да је у питању спор из радног односа. Тужилац је управо са огранком закључио уговор о раду а тужени огранак донео решење о отказу уговора о раду које је снабдевено потписом директора туженог и печатом туженог огранка, чији поништај тужилац тражи. Када је предмет спора поништај решења о отказу уговора о раду, ако би се у овој ситуацији одбацила тужба као што су то учинили нижестепени судови, тужиоцу би било повређено право установљено чланом 60. став 4. Устава Републике Србије на правну заштиту за случај престанка радног односа. Прихватањем оваквог става, тужиоцу је остварење ових права знатно отежано, може се рећи и ускраћено.

Због тога је Врховни касациони суд укинуо побијано решење и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење да у поновном поступку поступи по тужби тужиоца и донесе одлуку о тужбеном захтеву.“

(Сетенца из решења Врховног касационог суда Рев2 2142/2021 од 17.10.2021. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 7.12.2021. године)